

landsk Nationalfølelse, de føler sig som grønlandsk Folk. Denne nationale Vækkelse staar i nøje Forbindelse med en kristelig Vækkelse, som udgik fra Seminariet i Godthaab ved Aaret 1907, og som navnlig i Sydgrønland udviklede sig til at blive tillige en national Bevægelse; længere Nord paa, i Nordgrønland, fik den vel et mere pietistisk Præg end i den sydlige Del af Grønland. Denne nationale Bevægelse, som har sat sig smukke Frugter gennem grønlandsk Salmeligting og Folkedigtning og ogsaa gennem et grønlandsk Prosaværk, den konstituerede Provst Storchs ejendommelige Bog „En Grønlanders Drøm“, som jeg vil anbefale Forsamlingen at stifte Bekendtskab med, er ogsaa ved at faa Øjet op for, hvad Grønland ejer i den gamle hedenske Kultur, den, som Missionen desværre ikke altid har omgaaedes rigtig varsomt med, men som der dog lever en Del Rester af, navnligovre i Østgrønland, i Angmagssalik. Jeg tror, det vilde være et fortjenstfuldt Arbejde, om vi fra dansk Side gjorde, hvad gøres kan, for at redde disse Rester og hjælpe Grønlanderne til Forstaaelse af, hvad de virkelig ejer i disse gamle Minder, i denne Fortidskultur. Jeg tror, at ved at give dem Forstaaelse af deres Fortidskultur, ved at hjælpe dem til at vurdere deres Fortid, vil man ogsaa dygtiggøre dem til at naa frem til det Maal, der, saa vidt jeg kan skønne, snart er det eneste, man i Kommissionen har været enig om: at selvstændiggøre Grønlanderne, saaledes at de kan leve i fri Forbindelse med andre Folk. Jeg glæder mig, som andre, der har udtalt sig, over den Udvikling af Skolevæsenet, som her foreslaas; jeg vilde i høj Grad ønske, det ikke maatte være alt for længe, inden man naaede til at faa oprettet de fire Efterskoler, her er Tale om. Jeg tror, den oprindelige Plan med en enkelt Efterskole nede ved Godthaab i sig selv var uheldig, for man kunde ikke fra de fjernere Dele af Grønland faa Elever derned; det drejer sig her, som det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen sagde, om Hundreder af Mile. Nu har man til Hensigt, naar Midlerne er for Haanden, at lægge fire Efterskoler rundt omkring i Grønland, saaledes at Eleverne ikke behøver at rejse saa langt. I disse Skoler kan man saa tage Undervisningen i Dansk op og i Højskolen, saavel i Realklasserne som i Seminarieafdelingen, hvad der er saa meget mere selvfølgelig, som det allerede er Fag ved Seminariet. Naar man faar saadanne ganske anderledes vel forberedte

Elever, end man har faaet før, vil der blive Mulighed for at drive Undervisningen langt videre end før. Man vil saa fortsætte med en Efteruddannelse hernede i Danmark baade for dem, der skal gaa i Kirkens Tjeneste, og dem, der skal gaa i Administrationens Tjeneste, og det er ret og rimeligt. Der staar i Lovforslaget, at Planen for denne Efteruddannelse her i Danmark skal lægges af Lærerraadet oppe ved Seminariet, og det er vel ogsaa ret naturligt, at Lærerraadet deroppe faar et Ord med i Laget i saa Henseende, men jeg mener dog ogsaa, der bør tilkaldes ikke blot skolekyndige, men ogsaa ganske specielt grønlandskyndige Mænd hernede for at være med til at bringe denne Efteruddannelse ind i et lidt mere fast Spor, end den har været hidtil. Jeg har et Indtryk af, at det i saa Henseende i den senere Tid er gaaet nogenlunde paa bedste Beskub med de unge Grønlandere, som er kommet herned; jeg tror, det er i højeste Grad paakrævet at faa mere Plan deri. Men saa maa jeg ogsaa indtrængende bede den højtærede Undervisningsminister stryge sit Krav om en Eksamen for de Folk. Jeg finder det ganske urimeligt, at man efter at have givet dem to Aars Uddannelse hernede vil kræve, at de skal samle alt til en Prøve, til en Eksamen; jeg tror, det vil virke i høj Grad forstyrrende, og jeg tænker ikke, at den højtærede Undervisningsminister heller er saa begejstret for Eksamensvæsenet, at jeg ikke hos ham skulde kunne finde aabent Øre for Ønsket om dog at fritage disse Grønlandere for en saadan Eksamen, inden de skal rejse tilbage til Grønland.

Endelig har jeg kun en Bemærkning at gøre i Tilslutning i øvrigt til, hvad der blev berørt af mit Partis ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Zahle, i saa Henseende vedrørende Gennemførelsen af Loven, og hvad dermed staar i Forbindelse. Det ærede Medlem gjorde jo rigtigt opmærksom paa, at der er mangfoldige Forhold, der er lagt hen til Afgørelse ved kongelig Anordning, og det kan maaske ikke være anderledes, men saa vil ogsaa jeg meget indtrængende henstille til den højtærede Indenrigsminister og til den højtærede Kirke- og Undervisningsminister, at man ikke udsteder kongelige Anordninger uden at have forelagt de paagældende Spørgsmaal for Grønlanderne. Jeg mener, at de grønlandske Landsraad bør afgive deres Betænkning, bør udtale sig, og jeg mener, man skal se at imødekomme alle de Krav, der kan imøde-